

Boek : ***Gletschr – Test voor Gevorderd Lezen en SCHRijven***

Auteur : Pieter Depessemier en Caroline Andries 2009, [Garant](#)
ISBN: 978-90-441-2388-3

Bespreker : Lynn Lammens

Datum : mei 2010

• In een notendop...

Heel wat + 16-jarigen en volwassenen slagen er onvoldoende in om het lees- en schrijfproces voldoende onder de knie te krijgen. Zeker wanneer zij verder willen studeren, kan dit hen behoorlijk parten spelen. Het is daarom noodzakelijk het specifieke probleem van iemand op te sporen en in kaart te brengen, zodat een behandeling kan worden opgestart. In de hulpverlening is er ruime aandacht voor deze problemen. Meer en meer leerkrachten staan open voor specifieke ondersteuning en voor faciliterende maatregelen. Tot op vandaag ontbrak echter nog genormeerd Nederlandstalig materiaal om +16-jarigen te diagnosticeren. Deze publicatie, die zich voornamelijk op diagnostici richt, vult de leemte in.

- 👍 *mix van theoretische verklaringsmodellen en onderzoeksmateriaal*
- 👍 *voor secundair, hoger onderwijs en volwassenen*
- 👍 *trefwoorden: dyslexie, dysorthografie, onderzoeksmateriaal voor + 16 jarigen*
- 👍 *voor logopedisten, psychologen, orthopedagogen,..*

Over de auteurs...

Pieter Depessemier, licentiaat in de pedagogische wetenschappen, werkte aan deze test als doctoraatsbursaal aan de Vrije Universiteit, Brussel.

Caroline Andries, hoofddocent verbonden aan de vakgroep Klinische en levenslooppyschologie van de Vrije Universiteit Brussel. Ze doceert o.a. de opleidingsonderdelen 'Psychopathologie bij kinderen en adolescenten', 'Leerstoornissen' en 'Orthodidactiek'. Zij is promotor van dit onderzoek naar lees- en schrijfvaardigheden bij laatadolescenten.

- **Zeker lezen?**

De meest gebruikte definitie over dyslexie in het Nederlandse taalgebied luidt “Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het lezen en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.” (Stichting Dyslexie Nederland). Daarom moet een diagnose van dyslexie een objectieve evaluatie (d.m.v. genormeerde tests) van de achterstand van de lees- en/of spellingsvaardigheid op woordniveau inhouden.

De beoordeling van de lees- en spellingsmoeilijkheden staat centraal bij een onderzoek naar aanwezigheid van dyslexie.

De **Gletschr-Test** (spreek uit gletsjer) is een structurerend model dat de lees- en spellingsvaardigheid verder uitspit.

In deze handleiding wordt in het eerste hoofdstuk eerst het theoretisch model over lezen en spellen weergegeven en toegelicht. Daarna worden een aantal theorieën over het ontstaan van dyslexie gekoppeld aan het model. De overeenkomsten tussen deze verklaringen en het model is niet toevallig: de theorieën leggen immers de oorzaak bij één van de deelvaardigheden (herkennen-begrijpen-snelheid). In het laatste deel wordt de verzamelde kennis samengenomen en worden de nodige conclusies afgeleid. Het belangrijkste besluit is dat de lees- en spellingsvaardigheid uit verschillende deelvaardigheden bestaat en de verwerving ervan een ontwikkelingsproces impliceert.

Deze theoretische beschouwingen vormen de basis van de aangeboden tests. In het tweede hoofdstuk wordt dan ook de opbouw van de test toegelicht. Meerbepaald worden de normering, de betrouwbaarheid en de validiteit toegelicht. De klemtoon ligt hierbij op de verbreding en de focus op het lees- en spellingsproces. De testbatterij bestaat uit hoofdtests, die peilen naar het lezen en spellen en deelttests die doelen op verschillende deelvaardigheden (fonologisch bewustzijn, werkgeheugen,..). Ten behoeve van de beoordeling van de didactische resistentie (hardnekkigheid) moet het onderzoek 2 maal afgenomen worden. De eerste meting is een nulmeting en de tweede afname (na 6 maanden tot 1 jaar intensief remediëren) dient ter controle van de vooruitgang. Als zowel de score als de progressie gering is, dan is er evidentie voor de aanwezigheid van een leerstoornis.

In het derde hoofdstuk wordt telkens aangegeven welke test aangewezen is, hoe hij wordt afgenomen, gescoord en geïnterpreteerd. Veel hiervan is computerondersteund. In de aankoopprijs is dan ook toegang tot de website, met downloadbaar materiaal (pdf-bestanden, ppt-bestanden, geluidsbestanden[mp3],...) inbegrepen. Het gebruik van deze website komt in een vierde hoofdstuk aan bod.

Op de omrekeningspagina en resultatenpagina kunnen de verkregen ruwe scores ingegeven worden en omgezet in percentielscores. De wijze waarop de gegevens op de site worden weergegeven, kan veranderd worden in een afdruk vriendelijk formaat. Zo kan op een eenvoudige manier de data in verslagen opgenomen worden.

Overzicht van de tests:

Zowel tests ter beoordeling van het lezen en spellen als materiaal om de belangrijkste deelvaardigheden te testen komen aan bod.

Hoofdtests:

- *Woordspelling
- *Overige spellingsregels
- *Voorleestekst

Deeltests:

- *Fonologische herkenning en verwerking
- *Automatisering en uitspraaksnelheid
- *Snel benoemen
- *Werkgeheugen
- *Leesluistertekst
- *Morfologie en syntaxis
- *Woordenschat

- 👍 *hoofdtests die peilen naar het lezen en spellen*
- 👍 *deeltests die verschillende deelvaardigheden toetsen*
- 👍 *afname dient 2 maal te gebeuren*
- 👍 *website met downloadbaar materiaal: <http://dev.gletschr.eu> met een downloadpagina, omrekenpagina en resultatenpagina.*
- 👍 *na aankoop: mogelijkheid om op de website bij de diagnostici te worden vermeld.*
- 👍 *nieuwsbrief over aanpassingen, updates worden gemakkelijk gecommuniceerd*

• Te onthouden

Diagnosticeren is geen rechtlijnige activiteit. Het resultaat op tests moet geïnterpreteerd worden. Hiervoor worden er soms verschillende parallelle pistes bewandeld, keert men terug in het proces om de informatie aan te vullen, ... Dit vraagt heel wat expertise, zowel inhoudelijk (naar verschillende stoornissen toe), als structureel (hoe diagnostisch onderzoeken). Deze handleiding garandeert dan ook geen goede diagnose op zich. Enkel iemand die er professioneel en dus verantwoord mee omgaat, kan de bekomen resultaten gebruiken om zijn diagnose te motiveren.

We zetten de belangrijkste bevindingen uit het boek op een rijtje.

- 👍 de lees- en spellingsvaardigheid bestaat uit verschillende deelvaardigheden.*
- 👍 de verwerving ervan impliceert een ontwikkelingsproces*
- 👍 in de diagnostiek van de lees- en spellingsvaardigheid van + 16-jarigen is het dan ook noodzakelijk zowel het lezen als spellen na te gaan alsook de verschillende deelvaardigheden*

• Meer over diagnose, adviseren en begeleiden van jongeren met dyslexie op www.eurekaonderwijs.be/

In hun diagnostisch centrum adviseren en begeleiden ze leerlingen met een gemiddelde tot hoge begaafdheid met leerstoornissen.

Ze richten zich tot iedereen die meer duidelijkheid wil over de oorzaak van problemen met lezen, spelling of rekenen. Ook wanneer u wenst te weten of uw kind in aanmerking komt voor onderwijs binnen Eureka, volgt u best deze weg.